

4. frågang

F R I F A G B E V E G E L S E

22. april 1944

V.F. FAGBEVEGELSE er okkupert, og i spissen for landorganisasjon, forbund og samorganisasjoner er satt "komiske" sjeler, som er lydige mot N.S. og okkupasjonsmakten. De sitter på de tyske bejørneter, sin tid ut, og den varer ikke lenge. Dødslokken har allerede ringt, er annen gang både for Hitler og alle hans lakeier. Men i arbeiderne lever den gamle, frie fagbevegelse like sterk og sund som før. Ja, vår høyreighet til denne frie og stolte organisasjon, som i så mange år har vært vare livssaker frem, er blitt sterkere og mørke innerlig nettopp nu da der er besudlet av quislingene. - De er blitt sittende der i ensom majestet på je etjine plasser. Lösnet for de fagorganiserte arbeidere har vært og er. Intet samarbeide med disse forredere. Slik dem ikke til konferanser, mot ikke til hovedstyre møter eller distriktskonferanser eller hvad det nu kan være disse N.S.-lakeiene søker å få i stand. - Men det kommer en dag da den gamle, frie fagbevegelse skal fries ut av det fengsel som quislingene med gestapoens hjelp har tvunget dem inn i nu. Denne dag er ikke langt borte, og da skal etter fagorganisasjonens ledere fylles med tusener og etter tusener av begjærlige og lykkelige kvinner og menn, som står rede til å gå inn for det store arbeid som da begynner for å gjenreise vårt land og føle oss gjennomstidsens martyrium. Vi håper og tror at det skal lykkes å skape et bredt anlagt samarbeid i vårt folk til løsning av de svære oppgaver, som de vil melde sig - et samarbeid basert på social rettferdighet, gjennomført demokrati og folkestyre. Men vi vet også at de reaksjonære og militistiske krefter er ikke helt utryddet med krigsnederlaget. De vil reise seg igjen under nye navn, söke å gripe makten påny. Skal friheten og demokratiet bygges for alle slekter, så må det forankres i mektige folketvægelser i sterke organisasjoner, som er skapt på rettens grunn og med frihet, og brorskap og fred som sitt løsen. Derfor er en gjenreisning av fagbevegelsen en av de første betingelser for at vårt folk kan skape den renessanse for frihet, rettferd og velferd, som vi håper på når nazityranniet endelig er slatt ned. Fagorganisasjonen vil få store, positive oppgaver i den kommende tid, når vårt land etter blir fritt. Det gjelder bare at vi har tusener av unge kvinner og menn som vil sette vilje og evner inn i dette arbeid. Vor tross alt fiender har ødelagt og kommer til å ødelegge, vill vi når gjenreisningsarbeidet regner trøstig si med Bjørnson:

Her er sommersol nok, her er sedangord nok,
bare vi, bare vi hadde kjærighet nok.
---- blott vi døftes i flokk.

Den syndlød av korruption, løgn, bedrav, angiveri, tyveri, sjofel og falsk propaganda, som tyskerne og quislingene har velset os over vårt folk, har gitt oss en sterkere følelse enn noensinne at bredd det betyr at vårt sunnfeliv og vårt foreningsliv bygges opp i frihet på samhet og rett med åpen, ærlig tale og handling - frie mens bedrivinge samvirke til hele-fillets og menneskehets gagn. Tusener av arbeidere stirr dag rede og brenner av iver og lust til å gå inn for det gjenoppbyggende og gjenreisningsarbeid som begynner den store dag, da det avslutter tyrannen som vi nu lider under, ei knust og tilintetgjort. - Den nye fagbevegelse lever framleis i vårt land, selv om den må arbeide i dypt og underjordisk. Det kommende arbeid forberedes i all stilhet, i trygghet vor det. La ingen private projektmakere føre noen vill. Nu om noe annet som gjeller det: Gjenneført solidaritet og samarbeid, ærlig og profesjonell virksomhet uten svikt.

vVv

SILVARITIUM er bare bra, og her er mange som ikke fortjener kritikk, men kjer en ikke litt far mye ut av det man har sagt om vår kamp med Tyskland og finner at i forhold til den utstiller et manglende. Men fornøydene fra det ene land kan ikke slavisk føres over på et annet. Likesåvel som englernes og amerikanernes kamp mot Tyskland har sett ganske andre

...en den russiske, så har vår fulgt andre saker og andre perioder som
danske. Danskene begynte sin i fjer høst - da hadde vi alt kjempet i tre
Og vi hadde da vunnet i de farligste slag som har vært rettet mot oss -
kampen om den norske folkesjel, forsøket på å nazifisere oss. Vi vant den
kampen på alle frontar - prestenes, lærernes og på den faglige front. Men
den kostet ofre - tusener sitter i fengsler og konsentrationsleire, hundre-
der er drept og nesten en generasjon norsk ungdom sitter som landflyktige
i Sverige og andre tusener er i England og på Island. I disse 4 årene er
store deler av landet vårt lagt borte, byer er ødelagt og tusener av mål skog
og mark er ødelagt for artier framover. Og landet er utpint til det ytterste,
plyndret til skinnet og det er nöd i mange i jomfru. För ifjor høst hadde dans-
kene oplevet lite av dette og matmangel ved da enda ikke hvad er - det er
da klart at vår kamp idag etter 4 års terror og utallige ofre må ta andre
former og gi sig andre utslag enn danskernes. Den som ikke forstar dette,
kommer i konflikt med folkestemningen og kan derfor komme til å gjøre mere
skade enn gavn når de forsøker å entre som enestående førere.

Det er enkelte som i ly av kritikken mot Hjemmetroppen, kommer med hets-
ke utall mot regjeringen og prøver å misbruke følgende både den og ledelsen
i Stockholm bl.a. ved spredning av enke til minstebøydes "Åpne brev". Som om
der ikke alltid vil finnes noen som er misbrøydet. Og til dem som latter
med disse kretser, vil vi si: Det var ikke vi som gjør. Disse folk snakker
nok høyt om befrielse fra nazizatet, men vi er radd ut der blandt dem er folk
som drømmer om opprettelse av et nytt diktatur. Som om vi ikke har hatt nok
av diktaturet.

VVV

TA DEM I SKOLE. I fagorganisasjonens barndom var det slik at de få beviste,
frambynte organiserte arbeidere, følte sig og virket som stadige agitatorer
og leiere. På arbeidsplassen, på gateen og i hjemmet belærte og agiterte de
for sitt livssyn. Det trenges nå at denne stud gjenopplives. Krigsen har vært
i 4 år - det er 4 års stillstand i vårt organisasjons- og oplysningsarbeid.
Tusener av ungdom er kommet ut på arbeidsplassen som vet lite og forstår
ennå mindre av den kamp som fedrene førte, før vi hadde dit vi var i - 39.
Derfor kan en opleve slikt som vi hørte på veget en dag. En ungutt satt og
beklaget sig over at fortjenosten på det tyske anlegg var så elendig nå. Da
sa en annen: "Da skulde du vett hos oss. Vi fikk en god akkord, så vi holdt
en 5 kr. timen, og så var vi så heldige at vi fikk arbeide 10 timers dag."
Så heldige at de fikk arbeide ti timers dag - han visste nok lite om de års
kamp og ofre det kostet å kjempe fram 8 timerdag.

VVV

KRIGENS GANG: Krim står fremdeles i brennpunktet for de militære operasjoner
på Østfronten, Russernas hurske framryckning her er helt enestående og
viser den store overveldelse russene når her, både kvantitativt og kvalitativt,
overfor tyskerne. Det er bare Sebastopol byerne nå holder, og forvirringen
hos den tyske hæreløse frængar tydelig av de helt motstridende meldinger
som er gitt om denne festning. Sammenliknvis vil Sebastopol falle i løpet av kort tid; og i 6-7 rumenske og 4 tyske divisjoner, som har kjempet
på Krim, vil praktisk talt ingen undra sin skjebne. Russerne har senket en
masse fintlig tonnasje utenfor Krim og båder Sebastopol både fra sjøen og
luften. Ellers på Østfronten er det relativt stille, mens opmarsjen for nye
avgjørende kamper pågår. Savel Konstanca ved Svartehavet som Lwow, en av
tyskeres viktigste støttepunkter i Polen er kraftig bombet. De alliertes
veldige luftoffensiv er nu satt inn for alvor også over Balkanlandene og
Budapest, Bukarest, Sofia og Beograd før de nærmeste slagene. Oljeområdene i
Østeuropa likeisa. I sisteste døgn har en. 500 allierte fly vært over Tyskland
og okkuperte områder og sluppet ned over 4000 tonn bomber over det franske
og belgiske jernbanenett. Den fullständige sperring av England for alle reiser
og meddelelser av utenlandske diplomater må tolkes som et avgjørende be-
vis for at tiden snart slår. Nørvegias er i ørger sig slutten. Forberedelsene
for invasjonen pågår i ør full. Utlastinga vil ikke la vente så svært
lenge på seg.

VVV

Mens disse gigantiske forberedelsene forløper uto, må vi, selvom det er i
mer beskjeden målestokk, jøre det vi kan for å tilrettelegge grunnlaget for
vår innsats. Utfallet av kampen vil være av avgjørende betydning for oss alle,
ingen har lov til ellers å ha innta en passiv holdning, enten er du for
eller mot i kampen for en

F R I F A G O D S V I G U L S T